

Apstiprināts ar Latvijas Bibliotēku padomes

2022.gada 18. maija sēdes lēmumu

AKREDITĀCIJAS ATZINUMS

Latvijas Nacionālā arhīva bibliotēkai

Bibliotēku akreditācijas ekspertu komisija (Baiba Holma, Ligita Gjortlere, Anita Goldberga) 2022. gada 7. aprīlī izvērtēja Latvijas Nacionālā arhīva (turpmāk - LNA) bibliotēkas atbilstību akreditācijas nosacījumiem pēc akreditācijas termiņa beigām atbilstoši Bibliotēku likuma 9., 10. un 13. pantiem un LR Ministru kabineta noteikumiem Nr.709 „Bibliotēku akreditācijas noteikumi” un konstatēja:

Kritērijs	Atbilst	Daļēji	Neatbilst	Piezīmes / Pamatojums
Bibliotēkas akreditācijas ieteikumi par iepriekšējo periodu ir izpildīti		X		Lielākā ieteikumu daļa veiksmīgi īstenota, tajā skaitā ieviests cirkulācijas modulis BIS ALISE, kā arī nodrošināta iespēja strādāt attālināti un krātuvēs. Sadarbības un koordinācijas trūkums krājuma digitalizācijā un retumu apstrādē ar citām bibliotēkām, t.sk. ar Latvijas Nacionālo bibliotēku.
Iekšējie normatīvie un plānošanas dokumenti				
Bibliotēkai ir izstrādāti un apstiprināti bibliotēkas darbību reglamentējošie pamatdokumenti	X			
Bibliotēkas nolikums nosaka bibliotēkas darba organizāciju, funkcijas, tiesības un pienākumus.	X			Bibliotēkas reglaments apstiprināts 2012. gada 28. decembrī.
Bibliotēkas lietošanas noteikumos skaidri definēta bibliotēkas lietošanas kārtība, lietotāju tiesības un pienākumi	X			Apstiprināti 2012. gada 28. decembrī.

Bibliotēkā ir izstrādāti un apstiprināti informācijas tehnoloģiju lietošanas noteikumi	X			Apstiprināti 2012. gada 28. decembrī.
Bibliotēkai ir apstiprināts maksas pakalpojumu cenrādis	X			Regulē LR Ministru kabineta noteikumi, ar kuriem noteikti maksas pakalpojumi LNA struktūrvienībām.
Bibliotēkas nolikums, lietošanas noteikumi ir publiski pieejami		X		Mājaslapā pieejama neapstiprināta lietošanas noteikumu versija.
Bibliotēkai ir izstrādāts vidēja termiņa plānošanas dokuments, darbības mērķi aptver visus bibliotēkas darbības virzienus		X		Bibliotēkas krājuma komplektēšanas un attīstības koncepcija tika izstrādāta 2021. gadā.
Bibliotēkas personāls				
Darbinieku skaits nodrošina visu bibliotēkas funkciju veikšanu		X		2017. gadā bibliotēkā bija divi darbinieki, bet no 2019. gada novembra – tikai viens.
Bibliotēkas vadība nodrošina visu bibliotekāro procesu sekmīgu veikšanu		X		Darbinieku un attīstības koncepcijas trūkums ietekmē visu bibliotekāro procesu plānveidīgu attīstību
Pārskata periodā visiem darbiniekiem tika nodrošināta profesionālā pilnveide	X			Bibliotēkas vadītāja studē Kultūras koledžā un regulāri paaugstina profesionālo kvalifikāciju.
Darbinieku profesionālā kompetence ir pietiekami augsta, darbinieki veic visus savā amatā aprakstā noteiktos pienākumus un var piedāvāt kvalitatīvus bibliotekāros pakalpojumus		X		Nepieciešama papildus kompetence seniespiedumu apstrādē.

Bibliotēkai ir izstrādāts profesionālās pilnveides plāns nākamajam plānošanas periodam bibliotēkārā darba jomās.			X	
Bibliotēkas finansiālā nodrošinājuma dinamika pārskata periodā (5 gadi)				
Finansējums ir stabils, nodrošina bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu un veicina bibliotēkas attīstību		X		Finansējums pārskata perioda beigās, salīdzinot ar perioda sākumu, samazinājies par 17%.
Krājuma komplektēšanai piešķirtais pašvaldības finansējums atbilst LR Ministru kabineta noteikumu Nr.415 „Bibliotēku darbībai nepieciešamā finansējuma normatīvi” ieteikumiem		X		Finansējums komplektēšanai pārskata perioda beigās, salīdzinot ar perioda sākumu, ir samazinājies par 70 %. Uz vienu lietotāju tas sastāda 17 EUR.
Darbības pamatrādītāji pārskata periodā				
Bibliotēkas lietotāju skaits				Samazinājies par 52 % (salīdzinot ar pirms Covid pandēmijas periodu).
Apmeklējums				Samazinājies par 27 % (salīdzinot ar pirms Covid periodu).
Izsniegums				Samazinājies par 41 % (salīdzinot ar pirms Covid periodu).
Informācijas resursi (krājums, datu bāzes)				
Bibliotēkai ir izstrādāta krājuma komplektēšanas koncepcija, kura atbilst lietotāju vajadzību nodrošināšanai. Krājuma komplektēšana notiek saskaņā ar koncepciju	X			Izstrādāta un apstiprināta 2021. gadā. 2021. gada beigās krājumā uzskaitītas 104 368 vienības.

Krājuma izvērtēšana notiek regulāri, pietiekamā apjomā, ir noteikta izvērtēšanas un norakstīšanas kārtība un atbildīgie		X		Krājuma norakstīšanas kārtību un kritērijus nosaka 2021. gadā apstiprinātā komplektēšanas un attīstības koncepcija. Izvērtēšana/izslēgšana 2019.-2021. gadā nav notikusi saistībā ar Covid.
Krājums ir lietotājiem ērti pieejams un aplūkojams		X		Lasītavā pieejams uzziņu literatūras krājums.
Uzziņu literatūras krājums ir aktuāls, tiek pastāvīgi papildināts	X			
Krājuma komplektēšana notiek regulāri	X			
Bibliotēka strādā ar bibliotēku informācijas sistēmu (BIS) ALISE, izmanto visas sistēmas moduļu iespējas.	X			2021.gada februārī ieviests cirkulācijas modulis. Daļa krājuma nav aprītē, jo nav pieejama informācija e-katalogā, t.sk 1256 retie izdevumi.
Krājuma uzskaitē tiek veikta korekti		X		Nav veikta uzskaitē laikposmā no 2007.-2012. g.
Krājuma inventarizācija tika veikta atbilstoši normatīvajos aktos paredzētajam termiņam		X		Krājuma daļas inventarizācija veikta 2016. gadā.
Bibliotēkas krājuma dati pilnībā ir atspoguļoti kopkatalogā.		X		Kopkatalogā ir atspoguļoti 62,92 % no krājuma (65 664), darbs ir aktīvi jāturpina - 40 780 vienības jāiekļauj e-katalogā, t.sk. seniespiedumi.. Jāturpina svītrkodu piešķiršana un krājuma rekatalogizācija.

Datu kvalitāte ir laba; tiek veikta klasificēšana, priekšmetošana, tiek veidoti autoritatīvie dati		X		
Bibliotēka veido datubāzes	X			Veido Arhīvu datubāzi. Būtu jāveido seniespiedumu datubāze vai dati jāiekļauj e-katalogā.
Bibliotēka veic krājuma digitalizāciju; piedalās digitalizācijas projektos			X	Digitalizētas trīs adrešu grāmatas.
Bibliotēkas krājums ir pieejams brīvpieejā		X		Brīvpieejā tikai uzziņu krājums. Lasītājiem nepieciešamais tiek piegādāts no krātuves, jo lasītavā nav vietas plašākai krājuma daļas izvietojumam.
Bibliotēkas publicitāte. Informācija par bibliotēku tīmekļa vietnē un sociālajos tīklos				
Bibliotēkas tīmekļa vietnē lietotājiem tiek sniegta aktuāla informācija par bibliotēkas lietošanas noteikumiem, darba laiku, pakalpojumiem, informācijas resursiem, kontaktinformācija		X		Informācija par bibliotēku LNA tīmekļa vietnē ir atrodama izklaidēti. Kontaktinformācija, darba laiks un bibliotēkas lietošanas noteikumi ir atrodami LNA vietnē par bibliotēku kā par struktūrvienību, taču šajā sadaļā nav bibliotēkas krājuma raksturojuma (ir tikai krievu valodā), nav informācijas par pakalpojumiem, kā arī nav piekļuves e-katalogam. Informācija par bibliotēkas pakalpojumiem ir atrodama sadaļā pie LNA pakalpojumiem,

				piekļuve e-katalogam – pie Digitālajiem resursiem. Visai informācijai par bibliotēku vajadzētu būt atrodamai vienuviet.
Tīmekļa vietnes saturs tiek uzturēts un atjaunots regulāri.			X	
Tīmekļa vietnē darbojas tulkošanas rīks		X		Tulkojumā ir piedāvāta minimāla informācija par bibliotēku, kas atšķiras no informācijas latviešu valodā.
Aktuālā informācija tiek ievietota sociālajos tīklos		X		Aktuālā informācija samērā reti redzama sociālajos medijos
Bibliotēkas pakalpojumi un rīkotie pasākumi				
Krājuma izsniegšana un saņemšana bibliotēkā notiek automatizēti. Tiešsaistē darbojas attālais pakalpojums lietotājiem - grāmatu rezervēšana/pasūtīšana un grāmatu termiņa pagarināšana		X		Nav iespējama grāmatu rezervēšana/pasūtīšana un grāmatu termiņa pagarināšana attālināti.
Bibliotēkā regulāri notika lietotāju konsultēšana un mācības par datubāzu, digitālo resursu, e-pakalpojumu izmantošanu		X		
Lietotājiem ir pieejami starptautiskā starpbibliotēku abonementa un dokumentu piegādes aģentūras pakalpojumi.			X	
Bibliotēka piedāvā lietotājiem informācijpratības lekcijas vai kursus			X	

Bibliotēkā ir uzskatāmi izvietoti informatīvie materiāli par pakalpojumiem, pasākumiem, kursiem		X		
Bibliotēkā ir pieejams bezvadu internets		X		
Bibliotēkā ir drošības sistēma			X	
Tika veiktas lietotāju aptaujas, lai noskaidrotu viedokli un ierosinājumus par bibliotēkas darbu			X	
Bibliotēkas infrastruktūra				
Bibliotēkas telpu platība, to tehniskais stāvoklis ir atbilstoši, lai sniegtu kvalitatīvus un daudzveidīgus bibliotēkāros pakalpojumus	X			282 m ² (kopējā platība); 218 m ² krātuveju telpas. Telpu stāvoklis labs. Lasītāju apkalpošanas telpa ir arī vadītāja darba telpa.
Telpu iekārtojums ir funkcionāls. Ir nodrošināti ērti apstākļi dažādām mērķgrupām		X		
Telpu noformējums ir informatīvs un estētiski pievilcīgs		X		
Telpu apgaismojums atbilst prasībām	X			
Mēbeļu un pārējā aprīkojuma atbilstība – laba	X			
Tehnoloģiskais nodrošinājums lietotājiem (datori, multifunkcionālās iekārtas) ir labs	X			
Tehnoloģiskais nodrošinājums darbiniekiem (datori, printeri, multifunkcionālās iekārtas, skeneri) ir labs	X			
Klimatiskie apstākļi telpās ir atbilstoši prasībām	X			

Bibliotēka ir pieejama apmeklētājiem ar kustību traucējumiem.			X	
Apmeklētāju informēšanai pie ieejas ir plāksne ar bibliotēkas nosaukumu un darba laiku.	X			

Slēdziens

Latvijas Nacionālā arhīva bibliotēka atbilst akreditācijas nosacījumiem, un akreditācijas rezultātā bibliotēkai jāpiešķir **vietējas nozīmes bibliotēkas statuss**.

Ieteikumi

1. Rast iespēju pieņemt darbā (vai uz līguma pamata) papildus darbinieku krājuma daļas, t.sk. seniespiedumu, rekatalogizācijai, kā arī vadītājas aizvietošanai prombūtnes laikā. Bibliotēkas krājuma pilnīgākai katalogizācijai ieteicams piesaistīt brīvprātīgos (piemēram, seniorus vai studentus ar zināšanām vēsturē).
2. Darbiniecei ir nepieciešams apgūt papildus kompetences seniespiedumu apstrādē.
3. Sadarboties ar Latvijas Nacionālo bibliotēku krājuma, īpaši seniespieddarbu, rekatalogizācijā un digitalizācijā.
4. Nodrošināt, ka bibliotēkas kā LNA struktūrvienības tīmekļa vietnes sadaļā vienuviet ir pieejama informācija par bibliotēkas krājumu, pakalpojumiem, piekļuvi e-katalogam, kā arī kontaktinformācija un bibliotēkas lietošanas noteikumi.
5. Pilnīgāk izziņāt LNA sistēmas darbinieku vajadzības pēc bibliotēkas pakalpojumiem.
6. Īstenot aktīvāku bibliotēkas pakalpojumu un, iespēju robežās, krājuma vērtību publicitāti.

Latvijas Bibliotēku padomes priekšsēdētāja,
Bibliotēku akreditācijas komisijas priekšsēdētāja

Dzidra Šmita